

2.11.2004

S. J. K.
Kaupunginhallitus
Kaupunginkanslia/kirjaamo
PL 1

Khs dnro	2.004-2926/170
Stn dnr	
Saap./Anl.	26-11-2004

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

**KAUPUNGINHALLITUKSELLE ANNETTAVA LAUSUNTO LIKUNTAPOLIITTISEN
OHJELMAN SEURANNASTA**

Liik 1997-324/470P

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.10.1997 toivomusponnen, jossa esitettiin, että Helsingille laaditaan liikuntapoliittinen ohjelma vuoteen 2007 saakka ja se saatetaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Liikuntalautakunta antoi 24.3.1998 asiasta lausunnon ja käynnisti syksyllä 1997 laajamittaisen liikuntapoliittisen ohjelman valmistelun.

Valmistelun alkuvaiheessa kuultiin sidosryhmien (kaupungin muut virastot, liikuntaseurat ja yksityiset liikuntayrittäjät) odotuksia liikuntatoimelta. Liikuntalautakunta ja liikuntavirasto pitivät neljä liikuntapoliittista ohjelmaa valmistelemaa seminaaria vuosina 1998 – 2001.

Liikuntalautakunta hyväksyi 14.11.2000 omasta puolestaan Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman vuosiksi 2001–2010 ja lähetti sen edelleen kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus pyysi 29.1.2001 lähetekeskustelusta ja ohjelmaehdotuksesta lausunnon 24 toimielimeltä ja yhteisöltä.

Liikuntavirasto valmisteli lausuntojen ja muutosesitysten perusteella tarkistetun version ohjelmasta. Liikuntapoliittista ohjelmaa ja siihen esitettyjä muutosesityksiä käsiteltiin 21.–22.8.2001 liikuntalautakunnan ja -viraston seminaarissa.

Liikuntapoliittisessa ohjelmassa esitetään liikuntapalvelujen nykytila, kehittämistavoitteet ja toimenpiteet, jotta Helsinki on Suomen liikuntakulttuurin edelläkävijä myös vuonna 2010.

Terveysten ja toimintakyvyn edistäminen on liikuntaharrastuksen ja sen tukemisen kiistattomin yhteiskunnallinen perustelu. Liikunnan harrastaminen vaikuttaa ehkäisevästi suureen osaan suomalaisista kansan-

2.11.2004

taudeista. Liikunnalla on myös selkeä yhteys työkykyyn ja työssä jaksamiseen. Liikuntaan panostaminen vähentää terveydenhuollon kuluja. Ohjelman päätavoitteena on edistää helsinkiläisen liikuntakulttuurin asemaa, toimintaedellytyksiä ja erityisesti kuntalaisten liikunnan harrastamista. Liikuntatoimen peruslähtökohdat säilyvät tulevaisuudessa ennallaan. Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen, mikä edellyttää kattavan liikuntapaikkaverkoston rakentamista ja ylläpitämistä. Päävastuu liikuntatoiminnan toteuttamisesta on kansalaisjärjestöillä, joiden toimintaa kunta tukee ja täydentää.

Ohjelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää yhteistyötä kaupungin eri hallinnonalojen välillä sekä koko kaupunkikonsernin sisällä. Päävastuu toimenpiteiden toteuttamisesta on liikuntavirastolla.

Ohjelman liitteeksi lisättiin yhteenveto ohjelman toimenpiteistä ja kehittämishankkeista, aikataulusta sekä yhteistyötahoista.

Liikuntalautakunta päätti 30.8.2001 hyväksyä omasta puolestaan Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman vuosiksi 2001–2010 ja lähetti sen edelleen kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus totesi 28.11.2001 esityksessään, että ohjelman pohjalta laadittavissa tarkemmissa sektori- tai toimintasuunnitelmissa ja toimintaohjelmissa voidaan ottaa huomioon vaatimukset tavoitteiden yksilöinnistä, tarvekartoituksista ja aikatauluista. Kaikki toimenpiteet ja suunnitelmat on kuitenkin sopeutettava muuttuneiden taloudellisten näkymien asettamiin rajallisiin mahdollisuuksiin. Ohjelman toteutus ja hankkeiden aikataulu jää lopulta riippumaan kulloisenkin talousarvion määrärahojen riittävydestä.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2001 hyväksyä liikuntapoliittisen ohjelman vuosille 2001–2010 otettavaksi huomioon tulevien vuosien talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksia, sitovia toiminnallisia tavoitteita sekä toimintasuunnitelmia valmisteltaessa siten, että

- yhdenvertaisuutta edistetään,
- pyritään vastaamaan liikunnan kaupallistumiseen ja uusiin haasteisiin,
- tiivistetään yhteistyötä ja verkostoidutaan sidosryhmien sekä muiden liikuntapalvelujen tuottajien kanssa,
- tehostetaan markkinointia ja tiedotustoimintaa,
- määritellään liikuntalaitosten, ulkoliikuntapaikkojen ja merrallisten palvelujen taso ja kehittämistavoitteet sekä
- tuetaan liikunnan kansalaistoimintaa ja kehitetään ohjattua liikuntaa.

2.11.2004

Liikuntapoliittisen ohjelman toteutus ja seuranta vuosina 2001 - 2004

Liikuntavirasto on toteuttanut liikuntapoliittista ohjelmaa yhdessä kaupunkikonsernin liikuntapalvelujen tuottajien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Merkittävimpiä liikuntapoliittista ohjelmaa toteuttavia, tukevia ja täydentäviä erillisstrategioita ja -suunnitelmia ovat vuosittaiset liikuntatoimen ja kaupungin muiden virastojen talousarviot ja -suunnitelmat, Helsingin yleiskaava 2002, Helsingin viheralueohjelma 1999 – 2008, Pääulkoilureitistön toteuttamishjelma vuosille 2001 – 2004, Seudullinen ulkoilureititsuunnitelma (2002) sekä Helsingin pyöräilyn kaksinkertais-
tamishjelma (tarkistus 2003).

Liikuntalautakunta on käsitellyt liikuntapoliittisen ohjelman toteutusta ja seurantaa yhteistyöseminaareissa muiden kaupunkikonsernin liikuntapalvelun tuottajien kanssa. Näissä seminaareissa olivat mukana vuonna 2002 Jääkenttäsäätiö, Stadion-säätiö, Urheiluhallit Oy ja Vuosaaren Urheilutalo Oy, vuonna 2003 kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto ja rakennusvirasto, keväällä 2004 nuorisoasiainkeskus ja opetusvirasto sekä syksyllä 2004 terveyskeskus ja sosiaalivirasto.

Liikuntaviraston laajennettu johtoryhmä on pitänyt vuosittain liikuntapoliittisen ohjelman seurantaseminaareja, joissa on seurattu 44 kehittämishankkeen toteutusta.

Liikuntapoliittisessa ohjelmassa on esitetty liikuntatoimen keskeisimmät haasteet ja kehittämistarpeet sekä niihin tarjottavat toimenpidesuosittelut, jotka on jaettu koko hallinnonalaa koskeviin päätavoitteisiin sekä sektorikohtaisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Liitteenä olevassa Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman vuosien 2001 – 2004 seurantaraportissa esitellään lyhyesti liikuntapoliittisesta ohjelmasta johdettujen 44 kehittämishankkeen toimenpiteet ja tulokset vuosina 2001 – 2004 ohjelman rakenteen mukaisessa järjestyksessä.

Monet kehittämishankkeet koskettavat useaa liikuntaviraston osastoa ja yksikköä sekä lisäksi monia liikuntaviraston ulkopuolisia tahoja. Kehittämishankkeissa on kerrottu liikuntavirastossa päävastuullisen ja hankkeen koordinoinnista vastaavan osaston tai yksikön nimi.

2.11.2004

Johtopäätöksiä ja kehittämistoimenpiteitä

Valtaosa liikuntapoliittisen ohjelman kehittämishankkeista on käynnistynyt ja saavuttanut tuloksia. Joidenkin hankkeiden tavoitteet on määrittely hyvin yleisellä tasolla, jolloin niiden onnistumisen seuranta on vaikeaa. Monia hankkeita, erityisesti rakentamis- ja peruskorjaushankkeita on vaikeuttanut määrärahojen väheneminen viime vuosina. Joidenkin hankkeiden osalta toimintaympäristö on muuttunut ja alkuperäisiä tavoitteita on syytä tarkistaa.

Liikuntapoliittisen ohjelman keskeisen tavoitteen eli kattavan tekojäärataverkon rakentaminen Helsinkiin käynnistyi, kun Käpylän liikuntapuistoon valmistui kaksi tekojääkenttää ja uudella tekniikalla toteutettu siirrettävä tekojäärata otettiin käyttöön Pukinmäen liikuntapuistossa. Tämä jäämätto oli ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Ohjelman toinen keskeinen tavoite on 490 kilometrin pääulkoilureitistön rakentaminen pääosin valmiiksi vuoteen 2005 mennessä ja loput reitistöistä rakennetaan valmiiksi vuoteen 2010 mennessä. Vuoden 2004 loppuun mennessä pääulkoilureitistöistä on valmiina noin 90 prosenttia eli noin 440 kilometriä.

Lähiliikuntapaikkojen rakentamista on suunniteltu yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston kanssa. Muun muassa Lauttasaareen, Eläintarhaan ja Savelaan on suunniteltu uusia liikuntapaikkoja. Koulujen pihoja kehitetään lähiliikuntapaikoiksi virastojen yhteisellä projektilla.

Yhteistyössä seurojen kanssa toteutettiin Pajamäen juniorijalkapallohalli ja Puotilan kentälle lämmitettävä jalkapallokenttä sekä avustettiin Pakilan ylipainehallin toteutuksessa.

Rastilan leirintäalue haki kolme tähteä vuoden 2003 syksyllä peruskorjauksen valmistumisen jälkeen ja ne myös myönnettiin joulukuussa 2003. Kaupunginhallituksen kehotuksesta liikuntalautakunta selvitti vuonna 2004 ulkopuolisen konsultin avustuksella Rastilan leirintäalueen hallinnan siirtämistä perustetavalle kaupungin omistamalle osakeyhtiölle tai sen vuokraamista ulkopuoliselle palvelutuottajalle. Rastilan leirintäalue jatkaa edelleen liikuntatoimen alaisuudessa nettobudjetoituna yksikkönä, mutta se siirretään vuonna 2005 merellisen osaston alaisuuteen.

2.11.2004

Vuonna 2002 käynnistettiin yhteistyössä terveystoimiston kanssa Preventiohanke. Yhteistyön tuloksena syntyi Helsingin oma liikkumisresepti. Liikunnanohjausosasto perusti seitsemän liikkumisreseptitytymää. Liikuntareseptihanke käynnistyy uudelleen vuonna 2005 alueellisena kokeiluna. Keväällä vuonna valmistui kartoitus päiväkotiliikunnan kehittämiseksi Helsingissä. Syksyllä 2004 käynnistyi ylipainoisten lasten ja nuorten liikuntahanke yhteistyössä lasten ja nuorten sairaalan HUS:n kanssa. Samoin syksyllä käynnistyy sosiaaliviraston kanssa yhteistyössä kehitysvammaisten senioriliikuntahanke. Sosiaaliviraston palvelukeskus Kinaporin liikunnanohjaaja siirtyy liikuntaviraston palvelukseen vuoden 2005 alusta.

Monien talviuintipaikkojen laatua on parannettu. Uusia tiloja talviuinnin käyttöön valmistuu Munkkiniemen uimarannalle ja Katajanokan vierasrantaan. Lisäksi Uunisaareen on valmistumassa tiloja talviuinnin käyttöön.

Liikuntatoimi jatkaa yhdessä muiden liikunnan toimijoiden kanssa liikuntapoliittisen ohjelman toteuttamista ja ottaa liikuntapoliittisen ohjelman tavoitteet huomioon laatiessaan strategioita, erillissuunnitelmia sekä vuotuisia toimintasuunnitelmia, taloussuunnitelmia ja talousarvioita.

Vaikka liikuntapoliittinen ohjelma on edistänyt liikuntatoimen yhteistyötä ja vuoropuhelua kaupunkikonsernin ja muiden liikuntapalvelujen tuottajien kanssa, sitä tulee edelleen parantaa.

Liikuntapoliittinen ohjelma on osoittautunut hyväksi strategiseksi työvälineeksi. Kokonaisuudessaan liikuntapoliittinen ohjelma on parantanut helsinkiläisten liikuntapalveluja vuosina 2001 – 2004.

Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, liikuntatoimi ja kaupungin muut hallinnonalat seuraavat sekä arvioivat liikuntapoliittisen ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutusta jatkuvasti vuosittain strategioiden, taloussuunnitelmien, talousarvioiden, toimintakertomusten ja tilinpäätösten laadinnan yhteydessä.

Lautakunta päätti merkitä Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman vuosien 2001 – 2004 seurantaraportin tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle.

2.11.2004

Liikuntavirastossa lausuntoa koskeviin tiedusteluihin vastaavat liikunta-johtaja Anssi Rauramo, puhelin 310 87720 ja suunnittelija Pekka Jyrkäinen, puhelin 310 87438.

LIIKUNTALAUTAKUNTA

XX
XX

Arno Stam
puheenjohtaja

Matti Ienno
pöytäkirjanpitäjä

LIITE	1	Helsingin kaupungin liikuntapoliittisen ohjelman vuosien 2001 – 2004 seurantaraportti.
	2	Helsingin kaupungin liikuntapoliittinen ohjelma vuosiksi 2001 – 2010.